

Politik Bilim

Bilim tarihinde dolaşmak...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Şu sıralar **Galileo Galilei**'nin, Sayın Reşit Aşçıoğlu tarafından dilimize kazandırılan **İki Büyük Dünya Sistemi Hakkında Diyalog** adlı eserini (Türkiye İş Bankası Hasan Âli Yücel Klasikler Dizisi) okuyorum. Bu tür kitapları okumak, bir bakıma, bilimin tarihinde yolculuk etmek gibi bir şey... Hele de sizi bu yolculuğa çıkararak, Aristoteles fizik ve kozmolojisinin yüzyıllar süren egemenliğinin yıkıldığı ve bilimde yeni bir ufku doğduğu 16 ve 17'inci yüzyılların baş aktörlerinden Galileo Galilei ise, onunla birlikte, o tarihin içinde yaşamaya başlıyorsunuz.

Bilim ve teknoloji politikalarıyla ilgilenenler dikkatlerini daha çok bilim ve teknolojinin günümüzdeki gelişmeleri ve öngörülebilir bir gelecekteki muhtemel gelişmeleri üzerine odaklarlar. Çünkü tasarlanan politikalara yön veren bu gelişmelerdir. Ama arada durup geriye bakmak ve çağımız bilimini borçlu olduğumuz insanların bunu ne pahasına başardıklarını ve önlerine çıkarılan engellerin temelde ne tür inanç ve düşünce sistemlerinden kaynaklandığını hatırlamak; zihinlerimizde bunu hep taze tutmak gerek. Kim bilir, belki böylece, özellikle de yaşadığımız coğrafyada bilimi yeniden yeşertecek, gelişip güçlenmesini sağlayacak mümbit toprakların gözlerimizin önünde giderek çoraklaştığının daha çok farkına varabiliriz.

“Yaşadığımız coğrafya” dedim ama, bilimi yeşerten toprağı çoraklaştırma girişimleri başka coğrafyalarda da sürüp gidiyor. Örneğin, günümüzde ‘bilim ve teknoloji’ denilince dünyanın ilk akla gelen ülkesi ve en gelişkin ekonomisi olan ABD’de, Evrim Teorisi’nin kamu okullarında öğretilmesine karşı çıkan ve bu okullarda dinsel fikirlerin bilimsel gerçeklermiş gibi öğretilmesini isteyen yaratılışçıların bilime karşı verdikleri mücadele hâlâ sürüyor. Yaratılışçıların son mârifetlerine ilişkin bilgileri, **Scientific American** dergisinin, **Darwin**’in 200’üncü doğum yıldönümü dolayısıyla Evrim Teorisi’ne ayrılmış olan 2009 Ocak sayısında bulabilirsiniz. Dergi editörlerinin şu notu size hiç de yabancı gelmeyecek: “*Evrimin bilimsel olarak tartışmalı olduğunu ileri sürmek ve yaratılışçılık öğretimini akademik özgürlüğün gereği olarak savunur gözükme yaratılışçıların başvurdukları son taktikler arasında...*”

Tekrar bilimin tarihine dönersek, Galileo Galilei gibi, o tarihi yaratanların yazdıklarını okumak elbette çok güzel bir şey. Ama bilimin tarihini, bunu bir bilim disiplini olarak araştıran bilim tarihçilerinden de okumak gerek. Artık Türkçede de bilim tarihine ilişkin pek çok eser bulmak mümkün. Örneğin, TÜBİTAK’ın **1993** yılında yayımlamaya başladığı Popüler Bilim Kitapları dizisinde bilim tarihiyle ilgili de epeyce kitap var.

Konu ‘bilim tarihi’nden açılmışken, bilim tarihiyle ilgili mütevâzı ama güzel bir web sitesinden de söz edelim. <<http://www.bilimtarihi.org>> adresinden erişilebilecek bu sitenin editörlüğünü yapan İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü Bilim Tarihi Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Feza Günergun’un açıklamasına göre, sitenin amacı şu:

- Bilim ve teknoloji tarihi konusunda Türkiye’de yapılmış ve yapılmakta olan çalışmalarını tanıtmak; konferans, sergi vb. etkinlikleri duyurmak;
- Bilim ve teknoloji tarihi konusunda araştırma yapanlar ve konuya merak duyanlar arasında iletişim sağlamak, bilgi alışverişini artırmak;
- Tıp ve eczacılık tarihi konusundaki yayın ve etkinliklere ulaşılabilirdiği ölçüde yer vermek;
- Türkiye’de yayımlanmakta olan akademik bilim tarihi dergisi, **Osmanlı Bilimi Araştırmaları**’nı tanıtmak [derginin bütün sayıları taranabiliyor ve makale özetlerine erişilebiliyor]...

Açıklanan bu amaç dışında, sitenin “Bilim Tarihi Kitaplığı”nda, Türkçeye çevrilmiş bilim tarihiyle ilgili kitapların da tanıtıldığı görülüyor. Ayrıca, bilim insanlarımızın biyografilerinin yer aldığı ya da “pullarda bilim” gibi hoşlukların sunulduğu sayfaları da var. Ne güzel bir çaba; hepinize ‘bilimtarihi.org’ tan iyi okumalar...

CBT. 30 Ocak 2009